

Samenwerken in plaats van concurreren

De gevolgen van bevolgingsdaling vormen een regionaal probleem dat door individuele gemeenten niet kan worden opgelost. Voor oplossingen moeten gemeenten samenwerken. Concurrentie levert alleen maar verliezers op. Provincies moeten hier hun coördinerende, regisserende en toezichhoudende rol waarmaken.

Jan Klaassens Redactie B&G

De kern van de boodschap van staatssecretaris Bijleveld van BZK op de themabijeenkomst die BNG aansluitend aan de AvA organiseerde, was helder als glas. De gevolgen voor de woningmarkt in de krimpregio's zijn groot. Weliswaar heeft het ministerie van WWI een potje om de acute gevolgen in krimpgebieden te bestrijden, maar op termijn is er meer nodig. Vragen als: hoe en waar sloop je; hoe moet de samenwerking met corporaties, banken en ontwikkelaars worden vormgegeven moeten worden beantwoord. Er is concentratie van voorzieningen nodig om de leefbaarheid in stand te houden. Opleidingsmogelijkheden en regionale arbeidsmarkt moeten beter op elkaar worden afgestemd. Bijleveld wees ook op de noodzaak van samenwerking tussen stad en platteland en tussen grote en kleine gemeenten. Samenwerking ter verhoging van de lokale bestuurskracht is noodzakelijk. De provincies moeten hun toezichthoudende en coördinerende taak strakker invullen. Concrete uitbreidingsplannen, waarin planning en werkelijke vraag niet op elkaar zijn afgesteld, moeten niet worden geaccepteerd. Dat veel gemeenten nog moeite hebben om in krimpscenario's te denken en daar naar te handelen heeft ook te maken met de afhankelijkheid van de inkomsten uit het grondbedrijf. Bijleveld is van mening dat die snel moet worden vermindert. Het ministerie van BZK kan volgens Bijleveld een rol spelen in het proces van kennisontwikkeling en kennisdeling. Ook wordt gezien of krimp in de versleuteling van de algemene uitkering kan worden ingepast. Vervolgens moeten beleidsinstrumenten ook worden afge-

stemd op bevolgingsdaling. Maar krimp is niet alleen zaak voor de overheid. Bewoners en de particuliere sector hebben de ontwikkeling in eigen hand, en er mag wat van ze worden verwacht, wanneer ze bepaalde voorzieningen in stand willen houden. Bedrijven zijn zich vaak nog onvoldoende bewust van de gevolgen van krimp op hun eigen organisatie. Bij de bevolking en bedrijven is wel voldoende creativiteit aanwezig om met onorthodoxe oplossingen te komen.

Grensoverschrijdend

De regio Parkstad Limburg wordt al geruime tijd met bevolgingsdaling geconfronteerd. Wethouder Drippy van de gemeente Landgraaf schetste de strategische agenda van de regio. Voor de komende 30 jaar wordt daar een teruggang van de bevolking met 40.000 inwoners verwacht tot ca. 210.000. Het aantal huishoudens zal afnemen, de samenstelling zal drastisch veranderen. Meer alleenstaande ouderen is het perspectief. Herstructurering en economische structuurversterking vormen de kern van het beleid. De noodzaak van regionale afstemming illustreerde hij door de plannen voor woningbouw af te zetten tegen de daadwerkelijke vraag. De geplande woningbouw bleek de vraag met een factor vijf te overtreffen. Inmiddels is er sinds drie jaar sprake van structurele samenwerking op het gebied van woningbouwprogrammering. Ook economisch gezien moet er het een en ander gebeuren. De ontsluiting moet beter; er is grensoverschrijdend openbaar vervoer nodig. Daarmee zou de regio kunnen dienen als overloop voor de regio Aken, waar sprake is van krapte op

de woningmarkt. Bij gebiedsontwikkeling moet in de kosten/batenanalyse ook de maatschappelijke effecten worden betrokken. Duurzame energie kan een van de economische pijlers worden. Een sterk centrum moet de dynamiek vergroten. Een van de voorwaarden voor succes is de durf, buiten de geijkte stramien te denken. Samenvoegen van huizen zou een goed alternatief kunnen zijn voor sloop. Ook het beperken van bouwrechten valt onder die noemer. Belangrijk element voor succes is bundeling van alle beschikbare middelen, dus ook die van corporaties, zorginstanties en Rijk, tot een brede geldstroom waarmee gericht de belangrijkste problemen kunnen worden aangepakt.

Regelvrije zones

In de paneldiscussie werd een aantal suggesties gedaan om de trend te keren. Economische stimulering door vermindering van de regelgeving voor bepaalde regio's kan bedrijven verleiden zich uit de overvolle Randstad terug te trekken en in de periferie te vestigen. Het meest kansrijk worden daarvoor gebieden in de grensregio geacht. Ditty wees erop dat qua regelgeving de grensregio's nog teveel met de rug naar elkaar toe staan. Experimenten in het buitenland zijn hoopgevend. Ontschotting van budgetten, ook op nationaal niveau, vergroot de slagkracht. Voorzitter Apotheker concludeerde dat het probleem breed wordt onderkend en ook tot de nationale politiek is doorgedrongen. Macro gezien is dat op tijd. Dat biedt de mogelijkheid oplossingsrichtingen in rust op waarde te schatten. Het gaat niet om grote rapporten, maar om een praktische toekomstvaste aanpak.